

מסורת הש"ס

(א) גמ' קמיה דר' חנינא
בר פפי קטנה צעשר:
(ב) רש"י ד"ה גראה
מנחון וכו' וחודו הפנימי
נכנס בעובי כותל המזוי:
(ג) ד"ה מי לא שמיע וכו'

רנשבורג
[א] רש"י ד"ה בין שכינתו
 נראית בפנים וכו'. נ"ב ע"י
 מהרש"ל והצוירים נדפסו
 בטעות וכבר הארכתי בזה
 במדושי. ושם ראיתי
 בקרבן נמנאל בפרקין ס"י
 יא תקנס על נכון:

פליי"ר [פילי"ר]. אומנה
(עמוד תומך).

ומרחבינו אשמענין
אשמועת עצמנו (גיש'ן לח):
יש לי להשיב על דברי
קדושין (:) ארדידי גופיה
קא מומיז (מנחות מט.)
חצר קטנה שנפרצה.
במלואה, לגדולה גדולה
מותרת. להוסיף כלי
הבמים שנה אם עירבה
לעמסה (לקחון צב.) ולא
אסרי בני קטנה עילייה,
לגבי גדולה פסח הוא דיו
לה שזיר מלאו ונכאוו ודיו

ואלא מתורת לחי: ולריך לחי אחר
 להסבירו. מזהו זה שבין לחיים אבל
 מלחי הפנימי ואילו מיהו שרי לטלפולי
 במצוי דלהנהו ודאי נראה לחי ועוביו
 נידון להם בלחי וימיר זו מצוי כך
 שמעתי. וזה נראה שאפילו מפנימי ולפנים
 אינו ימיר דלחי הפנימי ולפנים» לרבי
 יוחנן אינו מתיר כלל אבל לרבנן כל חד
 וחד באנפי נפשיה הוא ומסתרי מצוי
 בלחי קמא: ולרנן שמעון. נהי נמי
 דכולי חד הוא וידיון משום מצוי אפילו
 הכי היכי שמע רבי יוחנן מדרבנן
 שמעון דבעי לחי אחר להסבירו לישתרי
 האי מצוי בנראה מבחוץ ושוה מבפנים
 דהא מסתמא כי אוקמא ללחי קמא
 משום קמעא כלפי חוץ (כוה) שכן
 דרך כל מעמידי לחיים כדי שיראה
 מבפנים ומבחוץ שהוקבע
 שם לשם לחי דאם אינו
 מושך קצת רוחב הלחי
 להלאה מכותלי המצוי
 מעט אלא בשוה להן
 כזה נראה כמחוסף על
 רוחב עובי כותל המצוי
 ואינו ימיר מבחוץ שהוא
 לחי אלא בפנימי ניכר

רצפו בלחיים פחות
 ארבע אמות לרבן
 אמרינן לבוד הוה
 אחר להסבירו ולרבנן
 לא צריך לחי אחר
 בן גמליאל להוי
 מבפנים מידי הוא
 כי אתא רבין אמר
 ושוה מבפנים אינו
 נראה מבפנים ושוה
 מבחוץ ושוה
 שמעון ב"ר חד אמר
 אינו נידון משום
 דאמר נידון משום
 תל שצידו אחד כנוס
 בשוה ושוה מבפנים
 מבחוץ נידון משום
 לא שמוע ליה הא
 רבי חייא נמי לא
 יוחנן לא סבר
 אלא ר' חייא אי
 ליה למיתנא אמר

הַסֵּה חֲדוּד הַחֵיּוֹן לְעוֹבֵי כוֹתֵל הַמִּצְבֹּי וְדוּמָה כְּמִי שֶׁמְסוּסִיף עַל רוּחַ הַכְּהִלִּים וְאִינוּ נִרְאֶה מִצְחוֹן כְּלָמִי אִיךָ הַכּוֹתֵל אֵלֶּם מִצְחוֹן יִכְרַע שְׁלֵטִי הַכּוֹתֵל הַמִּצְבֹּי שֶׁרִי מַחֲבִירֵי. סִבְכֵּם הַבָּיִן וְיַעֲבֹדוּ מַעֲבִירֵי הַשַּׁחַל בְּלוֹט וְיִזְאֵל מִמֶּנּוּ כְּמִין מִצְחוֹן חֵה שֶׁשְׁקוּעִי הַכּוֹתֵל מֵאַחֲרָיו וְנִרְאִית הַפְּגִימָה בְּפִסִּים:

מלפניו
מאחוריו

ו יגידו:
ממר גידון

עלייהו אלל ליהיו נמי פתחל לגבה להיות כשני חזירות ופתח ביניהם
שון שאין שם מכותל רחבה לפיאותיה כלום והיו מלאהם רפי מנחון
ולח עופות על הקטנה דהא גדולה צה משתרא משור דלדידה נראין
ך גיפוי דפשו להו מגדולה שעומדין מאחרי פירצת הקטנה נראין שלא
אה מנחון מהני ליהיו כאליו ראשי כניסה של כותלי קטנה סופי' ללד
כניסה ליה גיפוי' נראין מנחון דקס"ד אין הגדולה רחבה מן
פחות מג' לכאן דהשתא אין ריוח שבין הכניסות לכותלי אורכה
סימא דמיפגלי: כניסות מחילות מכותל אורך הגדולה:
ן הקטנה הרבה: קטנה צעצר וגדולה צי"א. שאין גדולה
גשה טפחים לכאן ועובי כניסות הכתלים ממעטין את המשלה
לא היתה קטנה מכוונת כנגד אמצעיתה של גדולה אלל משוכה
ציה לכאן והכניסות דקות וגשאר מלך אחד יותר משלשה ריוח:
ציה קטנה דנישויה להאי פתח דהא עשר הוא דהויא:

רבי

כשתי חצרות ופתח אחד צימיקן ללא אקרי אהדדי (לעיל ח.). וקטנה אסורה. ללדיה לאו פתח
של צי גדולה, שהרי נמערבה עמהן (שם).

[illegible]

לומר דהיינו דברי הראשונים ממנו אבל דברי דבר פלוגתא לא תני:
רבי

ואכל חודו הפנימי נראה מצפנים שעציו בולט לתוך רוחב המצוי כזה
הפנימי נכנס כמותו ^(ט) המצוי ואינו נראה מצפנים אלא דומה מנוסף
כופל שאינו אחד כפול
נמשך להלכה מרוחב הכותל כזה ^(י)
עמוד שקורין פליי"ר ^(יא) צ"ל. שפסחו
שם שגרה במחור ושהו מצפנים.
הרבים כזה ^(יב) ורבי יוחנן.

הבא נמי היכי ^(א) מסיימת מנייה דרי' חייא הוה
לגדולה קטנה נמי **בשמי**. דלא ליסרן כתיב הוה
מפסיג' בשמיה' גדולה רואה כל כתיב אורו
בצמח הגדולה נראין לה שיוצין ^(ב) וכותל זה מכאן ומכאן אותו עודך שה
מפסיג: **בנכנסין רותלי קטנה**. ובוטלין למחך הגדולה בשמים ו' אמות
הוא

[illegible]

עודפת על הקטנה אלא אמה אחת הרי שלשה טפחים לכאן
מכל דל דאיכא לצד: צמולגין מכותל זה צנינים ומוה צארבעה.
שני טפחים לנד אחד ויש מהאמה עודפת שני טפחים לכאן וא'
שני טפחים לצד אחד. ויכר כסוד שור רפת נראה צמחן ומשם
יולה טובא, וזה חגי אדא קטנה ב"י גדולה ב"א. הנה אין ביניהן אלא אמה אחת בלבד. ודחי'
רבינא במפלות מכותל ד' טפחים ומכותל זה ב' טפחים.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הלא מתי
וכו' וזהו מבפנים ולא מהמי
דאינו נדון משום דחלזר:
(ב) בשני פסוק דחלזר:
(ג) ד"ה ודרינא וכו' וכן
כי נגנזין ומי איכא
למשתייהי בלבדור משמי
ורחות כל"ל ומצות בנראה
מבפנים וזהו מבפנים
ממקום: (א) תוס' ד"ה רבי
הוא וכו' שאפשר לקמן.
ג"כ בדף ע"ב ע"פ ד"ה וכו'
נחמן:

מוסף רע"י

אמר רב יוסף לא
שמיע לי הא
שמעתה. רב יוסף אבי
ושכח תלמודו והיה אבי
תלמידו מזכירו (לקמן מא.
סו: עג. מכות ד. וכע"ז נדה
לט:).

מוסף תוספות

א. ואפי' בשני משוחרן
 סג. מוס' ר"פ.
 ב. [ד]כשמצמיד לחי אחד
 אצל הכותל ניכר בלחי
 משוחרן מוס' הלא"פ.
 ג. אם הלחי יוצא מן
 הכותל כמו הכא שנכנסין
 כותלי קטנה לגדולה. שס.
 ד. [ד]כניסת משוחרן דיניה
 יניכרת כהאן ליתנה דמי,
 ודין כמאן דיכרת בפחות
 מטפח. שס.

רב ניסים גאון

אִי אִמְרַת בְּשִׁלְמָא נִרְאָה
מִמְּנִיחֵיז וְשׁוֹה מִבְּנִינִים אִין
נִינְדִיזוּן מְשׁוּם לַחִי, וְר' סִבְר
זֶה הַדְּבָר
לְחִי כִּי יוֹסֵי. וְזֶה הַדְּבָר
עַל מִי שֶׁאִמְרַת ר' יוֹסֵי
בְּרִירָקִין כְּרוּחִין
ג' טַפְחִים. אִמְרַת
יֹסֵפִי לֹא שְׁמִיעַ לִי
ר' שְׁמַעְתָּא, אִמְרַת לִי
אִמְרַת מִכִּי
אִמְרַת נִינְדִיזוּן. תִּמְצָא
נִדְרִים בְּפֶרֶק אִין

מבוי שהוא גבוה

ל עשר הנפרצת בזמנאות: חלר נותרת צפס אחר. אס נס
 קיקין דאי יותר מעשר לא מהני ליה מחילה להאי חזר: ה
 אמצעיית של גדולה ומהאמה היתירה נשאר ששלה לל
 דנראה מנחזר וסוה מצפנים לא מהני ^(ה) ורבי צשני פס

רבי' היא דאמה בעינן שני פסין דתניא ⁽⁶⁾ חצר
 ניתרת בפס אחד רבי אומר בשני פסין האי
 מאי אי אמרת בשלמא נראה מבחוץ ושוה
 מבפנים אינו נידון משום לחי ורבי סבר לה
 כר' יוסי ודרכי זירא ודרכינא ליתא משום הכי
 לקטנה בעשר וגדולה באחת עשרה משום
 דר' סבר לה כר' יוסי אלא אי אמרת נראה
 מבחוץ ושוה מבפנים נידון משום לחי ודרכי
 זירא ודרכינא איתא ור' לא סבר לה כר' יוסי
 וגדולה באחת עשרה למה לי ממה נפשך אי
 למשרייה לגדולה קאתי בעשר ושני טפחים
 סגיא ואי למיסרה לקטנה קאתי לאשמעינן
 דמפלגי טובא אלא לאו ש"מ נראה מבחוץ
 ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי ש"מ א"ר
 יוסף לא שמיע לי הא שמעתא א"ל אביי
 את אמרת ניהלן ואהא אמרת ניהלן דאמר

רמי בר אבא אמר רב הונא *לח המושך עם
נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי ו
להשתמש בכולו ואת אמרת לן עלה שמע
אסור ושמע מינה משך מבוי בארבע ושמע
נידון משום לחי והלכתא נראה מבחוץ ושוה נ
והלכתא אין משום דתני רבי חייא כוותיה:
(ט) תנא *והרחב מעשר ימעט ר' יהודה אומר
רב אחי קמיה דרב יוסף למימר עד שלש
מפסי ביראות *ומה פסי ביראות שהתרת
לא התרתה בהן יותר משלש עשרה אמה וש
מרובה על העומד אינו דין שלא תתיר בו י
והיא הנותנת פסי ביראות שהתרתה בהן פ
בהן יותר משלש עשרה אמה ושליש מבוי ע
העומד תתיר בו יותר מ"ג אמות ושליש א
דאקילת בהו חד קולא אקיל בהו קולא אח
מבוי שהוא רחב עשרים אמה נועץ קנה
והוא אמר לה דאין הלכה כאותה משנה אי
דלוי אין הלכה כאותה משנה אלא היכי ע

וכתל זה בשלשה ואף הגדולה רחבה הרבה הוה מני הוה"ט
ונושעין דבתי הוה דמיסכסר וצבציר מהכי לא דהא צ"י וד'
גדולה צניפוף משהו מכאן ושלא ומני מכאן וקטנה מני
מכאן למשרייה לגדולה נקט לה ואפ"ה קטנה אסורה ד
נח אצוה דגנראה מצחון נידון משום לחי: לחי המושך ע
הדופן דמיכסי חודו צעוביו של דופן דשוה מצפנים וגנראה
שברי אין כאן לחי: שטע מניה משך מצוי ארבע. מדקדק
נראה מצחון ושוה מצפנים נידון משום לחי: מדקדקמר
ימיני רבי חייל כווסיה. כותל שזידו אחד כנוס כו' [ט:]: עדי
שרה אמה ושליש דתמן צפרק שני [למן פ:] עושין פסין לצ
ליא מרשות היחיד לרשות הרבים והמירו חכמים לעשות א
רבי יהודה להרמיק זה מזה מלא שני רבקות של ארבעה
שליש לשמונה בקר: והוא הנוסחא. מזה וז שאלה מציא צ
ון מרובה על העומד היא הנוחנת טעם להיתר דהתם
ליש אצל מצוי דרובו סתום שרי ציה טפי: אי נמי לא
שרת ליה צפרון מרובה על העומד אקיל נמי קולא אה
י: לא: אין הלכה כאותם משנה. דלמי איירא דהאי

ככל דוכתא היינו דאמר רב יוסף לא
 תרתה בהן יותר מ"ג אמה ושליש.
 ופ' פסחים ש'ן אמה, נמצא
 המידור וי' ישראל גסל שבכל אמה
 עליו דברד לא תבטל מקום עושה
 א' ששינו בסוף המסכת ור' יהודה
 בשעתן לכל אחת מהפירות ב' אמות
 יותר מ"ג אמה ושליש. ומה שאמר
 זה ובלבד שלא יהיו פירות יתיירות
 מפסי פירותא, כמו

לרשות הרבים ונשמע צה מלך א'
מאי אי אמרם בשלמא. מתני' כדוהו
ושלשה לכאן וי"ל נראה מבחוץ וסוה
מחר כרבי יוס' סבר לה דאמר במתני' (1)

רבי היא דאמר בעינן שני פסי'
דתניא וכו'. משמע לרבנן
אפילו בחדר מרובעת סגי בפיס משהו
במרובעת פליגי כמו שאפרש לקמן (א)
ישני טפחים סגי. האי ב' טפחים
לאו דוקא^א דהא אמרינן (לקמן)
ד' (ב). בשתי רוחות משהו לכאן
ומשהו לכאן ואין צברא לומר דמשהו
לאו דוקא כדאמרינן פרק חלון
(לקמן ד' פ). גבי שיטופי מצואות
וצריך להגביה כל שהוא וכמה כל
שהוא טפח דאם כן הוה ליה לפרושי
כי התם אי נמי בפיס גמור סגי
בשני משהוין^א אבל כותל עגמו^א לא
חשיב פס אם לא ברוחב טפח^א דאין
היכר כל כך בכותל כמו בפיס גמור:
עושה

פנו של מבי פחות מ' אמות
אמות נידון משום מבי ואסור
ה תלת שמע מינה בין לחיין
נראה מבחוץ ושוה מבפנים
נים נידון משום לח' תיובתא
רחב מעשר ימעט: אמר אביי
נו צריך למעט ועד כמה סבר
ורה אמה ושליש וקל וחומר
בהן פרוץ מרובה על העומד
ש מבי שלא התרתה בו פרוץ
משלש עשרה אמה ושליש
מרובה על העומד לא תתיר
ה התרתה בו פרוץ מרובה על
מי לאידך גיסא פסי ביראות
א מבי כלל כלל לא תני לוי
אמצעיתו ודיו הוא תני לה
דאמרי אמר שמואל משמיה
אמר שמואל משמיה דלוי
עושה

יָקִים מִיָּנֶה טַפִּי דַמְשֹׁם הַפְּלִגָּה מִיתְסָרָה
חַסִּים נָמִי מִיתְסָרָה וְכוּן דַּמְשֹׁמֶת חֲזָרִי
אֵל לֵיכָה לְבוֹד מִשְׁנֵי רִחוּתוֹ: אֵלֶּה לֵאמֹר
הַ מִּבְחָן לֹא מֵהֵינִי ש״מ: לֹא שְׁמִיעִי לִי
וּפְנֵי שֶׁלִּי חֲדוּ שֶׁלִּי מִכְסֵּה כָּל עֲשָׂוִי
לְחֹךְ שֶׁלִּי חֲדוּ שֶׁלִּי מִכְסֵּה כָּל עֲשָׂוִי
יִדְוֹן מִשּׁוֹם מִצְוִי: בֵּין לְחַסִּים אֲסֹרִי
בֵּין מִשּׁוֹם לֹחִי: מִצְוָה וְהִלָּכָה: דַּהֲאֵה
יָהּ רַחֵם וְלֹא יֵהָא רִצִּי לִנְעֻט לְרַבִּי
מִשְׁתַּחֲוִי הַרְבֵּים וְהֵן עֲמוּקִין עֲשָׂרָה
גִּמְלֵי דִיּוּמִדִּין לְאַרְבַּע פִּיאֹת וְלִשְׁוִיָּה בֵּין
צַעֲמֵה בָקֵר וְעֻזְיָה שֶׁל פֶּרֶה אִמָּה וְשִׁמִּי
יִסְמֹר לִיּוֹמֵר מִשְׁלֵם עֲשָׂרָה אִמָּה וְשִׁלְשִׁם
לְדֹאִיכָה עוֹמֵד מוֹעֵט מִשּׁוֹם הִכִּי לֹא
יִסָּא: דַּלָּה תִּתִּי לִיָּה מִפְּסֵי בִירָאוֹת
וְלִדְהֵי חֲשׁוֹב פֶּתַח עַד שֶׁלֶּה עֲשָׂרָה
אֵל וְדַהֲאֵי יִגָּסֵה וּמִבְטָל שֶׁלֶּה לְקַנְהָ:
וּמַעֲמִידוֹ

י. שלישי אמה לפרה והן ח' פרות, הרי י"ו של
סי ביראות ומה פסי ביראות שהתרתה בהן פרץ
מיכן וג' מיכן וזהו הפרץ מרובה על העומד,
ת. כלומר זו היא הראייה שהבאת ללמד ממנה,
קנה באמצעותו ודיו כר', לית הילכתא כוותיה.

עין משפט
נר מצוה

א [שו"ע א"ח סי' שסג
סעיף יג]
גד ב מ"י פ"ז מהל' שבת
הלכה יד סמג עשין
דרכן א מו"ש"ע א"ח סי'
שסג סעיף כו:

רבינו חננאל

[illegible]

כבר פירשנוהו את המאמר
בד"ר יוסף אל שמיטלי
הא שמעתא במקומות
הרבים, דבר וזו מפורש
בגמרא, כל חלש ר' יוסף
איעקר תלמודיה וכן
התשובה מצריה, ודבר
אישתא מפורש, אמר
אב"י היינו דאמר לך
אמר לן והוא אמר לך
בית המושב על רגליו
על מבי פחות חמי
אמות נדרן משום חמי
ומשום על חורו הפנימי.
א' אמות נדרן חמי
מכיו צריך לז' אחר
לחיתור; וזו ואסקנה
והיכלתא נדרן משום
חמי, פסקא, והרחב ח'
אמות יעמט, ואמרנה
דאמר ר' יהוד' [דנצ'ן]
למעט את חורו רחב
מכיו דר' יהוד' אן
פסקא למעט, ובאנו לפרש
שמיטת דר' פסקא
ביאור דמיתו התם רחב
בין הדרומין כמלוש
ההוא, ב' אמות, ר' יוסף,
ביתק על ח' פרוט, וכל פרו
מפורש כי עוביה אמה
שלוש, אמה, מנצא
המקום שמפיל ח' פרוט
ח' אמה ושלש, מנצא
א' אמה ושלש על ח'
הי ח' אמה פרוט
הי כי חלול התרחב ב' פרוט
הי כי חלול חמה שאמרנו
הי כי עביר א' אמה (אביאל)

(א) לפנינו שמואל משמיה דלוי.

ן מרובה על העומד אף כנגד העומד אסור. וזה כלל לכל מחיצות שבת חוץ

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

עוֹשֶׂה, פס גבוה עשרה במשך ד' אמות. אי איכא מראש הפס של כד פנים עד הכותל אמצעי של מבוי יותר מעשר צריך למבוי זה נורת הפתח דהוי כמבוי עקום^א ואע"ג דלחיבא דשמואל קיימינן כדפרישית לעיל^ב) אי ביתר מעשר צהא לימא שמואל תורתו

כסתום דלפתחתה עקמומית קאי ור"צ"א פי' דהכא אפילו ביתר מעשר לא מיקרי מפולש דכיון דשני הפתחים לרה"ר אחד והעומד בפתח זה לא יסבב לצא סביב הפסן לפתח אחר^ג אצל כמבוי עקום יש צשי ראש^ד בכל כד רה"ר ורגילות לילך דרך מבוי מזד זה ולד אחר משום הכי הוי מפולש^ה ומבוי עקום דלצרכיה דלמות דהוי כמו לא הוי פתוח צשי פתחים לרה"ר אחד או יפרש שהוא מפולש משלש רוחות ובאמצע עקום כפי' ר"י: **וְעוֹשֶׂה** פס שש' אמות. ואין לחי אחר דהאי פס לא

מהני הואיל ומופלג מן הכותל שלש דאמר לקמן דלא הוי לחי ומשום הכי פריך מדר' אמי ומדר' אסי שהיה לו להצטנל לאותו התקון:

ואמאי יעשה פס אמה ומחצה. פי' רש"י דאמאי אצרכיה פס ג' אמות יחד משמע שהמקשה צא להקל עליו^א ולא משמע הכי מדמשני לקמנ^ב כולי האי לא אטרחיה רבנן משמע שהמקשה להחמיר עליו צא ובענין זה משמע שהיו כל הקושיות שמיקנין מינה עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות לא הוי עומד. ודחינן שני (החם) (החם) דקא אתי אוריא דהאי גיסא והאי גיסא ומבטלי ליה. ויעשה פס אמה וירחיק אמה כו'. ומאי שנא מדר' אמי ור' אסי דאמר מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו אם נשתיר פסל ד' מתיר פירצה עד עשר. ודחינן החם ממעט בהילוכה. תנן בתוספתא בכלים פרק תשעה עשר עור אסלא וחלל שלו מצטרפין לתפא, ובאילו סתום הוא כולו ומאהיל. פי' עור אסלא, כסא של ברזל ועשוי כו' בשני קצותיו רצועות מעור של בקר חזקות רחבות מאצבעו ללמעלה ובניהיה חלל. ויושב אדם עליו כבשה שצריך לנקיבו והוריעי נופל מן החלל על העבטין של יריעי והוי עור אסלא, עור כסא של בית הכסא הוא עור שהוא מכסה לאסלא. וכך שמה בלשון יין אסלא. ואמר רב דימי אצבעיים שיעור רוחב הרצועה מיכן ואצבעיים שיעור רוחב הרצועה מיכן ואצבעיים

חלל באמצע. ורבין אמר אצבע ומחצה מיכן ואצבע וחלל באמצע. ואטיקנא דלא פליגי, רב דימי אמר באצבעות קטנות שהן ד' בטפח. ורבין אמר באצבעות גדולות כגדול שהן ד' בטפח. כי פליגי בעומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות, לרב דימי דאמר אצבעיים מיכן ואצבעיים מיכן ואצבעיים מצרפת אצבעיים ואצבעיים מב' רוחות נמצאו מרובות על החלל, דהני ר' אצבעות וחלל

גו א מ"י פ"ו מהלכות שבת הלכה כא סמג עשין דרבנן א טושי"ע א"ח סי' שטב טעין לג:
גו ב ג ד מ"י שס טושי"ע שס טעין לד:
גו ה מ"י פט"ז שס הלכה טו ופ"ו הלכה יד סמג שס טושי"ע א"ח סי' שטב טעין י וס' שגג טעין כו:

רב ניסים גאון

ומאי שנא מדר' אמי ור' אסי. חזרו על הדבר שהקדמו בראש הפרק, דאיתמר מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו איתמר משמיה דר' אמי ומשמיה דר' אסי אם יש שם פס ד' מתיר פרצה עד י'.

רבנו חננאל

עושה פס גבוה י' טפחים במשך ד' אמות. כלומר ארך ד' אמות, ומצמידו באמצע מבוי לאורכו של מבוי. אי נמי כרב יהוד' דאמר מבוי שרוחב ט"ו אמות מרחיק אמהים ועושה פס ג' אמות. ומקשינן ויעשה פס אמה ומחצה וירחיק ב' אמות ויעשה פס אמה ומחצה. שמיקנין מינה עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות לא הוי עומד. ודחינן שני (החם) (החם) דקא אתי אוריא דהאי גיסא והאי גיסא ומבטלי ליה. ויעשה פס אמה וירחיק אמה כו'. ומאי שנא מדר' אמי ור' אסי דאמר מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו אם נשתיר פסל ד' מתיר פירצה עד עשר. ודחינן החם ממעט בהילוכה. תנן בתוספתא בכלים פרק תשעה עשר עור אסלא וחלל שלו מצטרפין לתפא, ובאילו סתום הוא כולו ומאהיל. פי' עור אסלא, כסא של ברזל ועשוי כו' בשני קצותיו רצועות מעור של בקר חזקות רחבות מאצבעו ללמעלה ובניהיה חלל. ויושב אדם עליו כבשה שצריך לנקיבו והוריעי נופל מן החלל על העבטין של יריעי והוי עור אסלא, עור כסא של בית הכסא הוא עור שהוא מכסה לאסלא. וכך שמה בלשון יין אסלא. ואמר רב דימי אצבעיים שיעור רוחב הרצועה מיכן ואצבעיים שיעור רוחב הרצועה מיכן ואצבעיים חלל באמצע. ורבין אמר אצבע ומחצה מיכן ואצבע וחלל באמצע. ואטיקנא דלא פליגי, רב דימי אמר באצבעות קטנות שהן ד' בטפח. ורבין אמר באצבעות גדולות כגדול שהן ד' בטפח. כי פליגי בעומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות, לרב דימי דאמר אצבעיים מיכן ואצבעיים מיכן ואצבעיים מצרפת אצבעיים ואצבעיים מב' רוחות נמצאו מרובות על החלל, דהני ר' אצבעות וחלל

ומעמידו לאורכו של מבוי. צאמצע הפתח דכיון דליכא הכשר מבוי צאורכו של פס הוו להו כשתי מצוואות ונעשה הפתח האחד למבוי זה והפתח השני למבוי השני: **מרחיק שתי אמות**. מן הכותל ומתחיל לעשות שם פס ועושהו משלש אמות לסתום הפתח ונמלאו חמש אמות אלו סתומות שפרטת שתי האמות

ניתרת בעומד מרובה עליהן והיכא דהוי רוחצ כ' יעשה כן אף ללד השני או יעשה פס שש אמות וירחיק ד' אמות ויתיר יליד אחד בעומד מרובה על הפרוץ: **ואמאי**. מתרבת ליה לקטום ג' האמות כדאחד: **יעשה פס אמה ומחצה**. לפיאה אצל הכותל וירחיק צ' אמות ויעשה פס אמה ומחצה אצל פתח גדול וכיון דלא שרית ליה צהי משום דפרוץ מרובה על העומד שמכאן ועל העומד שמכאן אלא אי"כ תצטרפס יחד להיות שניהן רצין עליו שמעי' מינה מדלא מצטרפת להו עומד מרובה על הפרוץ צין^א הרמות כשתצטרפס לא הוי עומד מרובה אלא זיל לגבי כל חד וחד ונמלא פרוץ רבה עליו ומצטלו ונמלא פתח רחצ מעשר: **לעולם אימא לך**. בעלמא אי לא הוה קאי עומד זה צין שני פרכים מצטרפין העומדין לצטל פרוץ היסודי אצל הכא אחי אוריא דהאי גיסא דצ' האמות ואוריא דפתח הגדול ומצטלי ליה לפס אמה ומחצה צצניהן: **שמע מינה פרוץ עומד אסור**. ופלוגתא דרב פפא ורב הונא צציה דרב יהושע היא צשליחי פירקין ושמעת מהכא דרב יהודה כרב הונא צצירה ליה ולפיכך כל אמת פרוץ אוקרסת עומד שאכלה ונמלא שרין כלאן סתמיה: **דהאי גיסא**. פתח גדול: **ודהאי גיסא**. אמה הפרוץ ומצטל ליה לאמה העומד שאכל הפתח: **וירחיק אמה**. מן הכותל ויעשה פס אמה ומחצה כו' דהשתא לא מצטרפ אורי אמה עס אורי הפתח לצטל אמה ומחצה דהא צטיל ליה אורי דווקר מיניה והכי הוי שפיר טפי שלא מהא פירלה שתי אמות כדאמ' אין הני נמי. דהי שפיר טפי וכולי האי לא אטרחיה: **דילמא צציק פפתא רבה**. וצטיל תורת פתח מיניה וצטיל לחי המתוקן צו ונמלא מבוי זה צלא מיקון: **מאי שנא מדר' אמי ור' אסי**. דאמרי לעיל ד' ה), צמבוי שנפרץ מנידו כלפי ראשו ג' אינו מתיר ואע"ג דאין פירלה פחותה מעשר אמות אוקרסת צמבוי קאקרי ליה אינהו משום דלמא עיילי ופקסי צהיהו פירלה צשה וצטיל קמא מפתח וצטיל מיקונו: **הסס**. איכא למיחש להכי משום דהיהו פירלה קטנה מנידו של

מבוי היא וממעטי צהילוכא אצל הכא צראש המבוי הוא ולא ממעטי צהילוכא: **עור העפלא**. כדמפרש עור העשוי לצית הכסא של שרים חלל הנקב צבו מצטרף להיות עומד טפח שלס ואס יש תחמיו כיתת מת וכלים מטמאים צאהל וצפחות מטפח אין אהל דתנן (האלות פ"ג משנה ו) טפח על טפח צרוס טפח מציא את הטומאה: **וכמה**. יהא צנקב שיהא צטל אצל העומד שצציו. **צוטרפא**. צגודל: **צוטרפי**. צאצבע קטנה: **ליידך הוי עומד**. דהא אין צאחד מן העומדין לצטל החלל עד שיצטרפו שניהן לצטלו: **לרצין**. דנקט החלל פחות מן אחד העומדין: **לא הוי עומד**. להצטרף לצטל הפרוץ: **לידיי הכי מיצעי לוי' למימר כו'**. ולמינקט חלל יותר על כל אחד מהעומדין ואפ"י להצטרפי לרבות עליו ולצטלו אצל השתא משום דפרוץ כעומד הוא בכל חד וחד: **אלא אי פלגין צפרוץ כעומד פלגין**. דלרצין דנקט אצבע ומחצה מכאן ואצבע ריוח צאמצע וממעט ליה לפרוץ מעומד שצדד אחד לא הוי עומד אלא אס כן כל אחד ואחד מרובה על הפרוץ: **דמהניא צרהצה**. להכשיר רחצ מעשר: **ואמלתרא דמהניא צגוצפה**. להכשיר גבוה מעשרים: **אחנייה**

מבוי היא וממעטי צהילוכא אצל הכא צראש המבוי הוא ולא ממעטי צהילוכא: **עור העפלא**. כדמפרש עור העשוי לצית הכסא של שרים חלל הנקב צבו מצטרף להיות עומד טפח שלס ואס יש תחמיו כיתת מת וכלים מטמאים צאהל וצפחות מטפח אין אהל דתנן (האלות פ"ג משנה ו) טפח על טפח צרוס טפח מציא את הטומאה: **וכמה**. יהא צנקב שיהא צטל אצל העומד שצציו. **צוטרפא**. צגודל: **צוטרפי**. צאצבע קטנה: **ליידך הוי עומד**. דהא אין צאחד מן העומדין לצטל החלל עד שיצטרפו שניהן לצטלו: **לרצין**. דנקט החלל פחות מן אחד העומדין: **לא הוי עומד**. להצטרף לצטל הפרוץ: **לידיי הכי מיצעי לוי' למימר כו'**. ולמינקט חלל יותר על כל אחד מהעומדין ואפ"י להצטרפי לרבות עליו ולצטלו אצל השתא משום דפרוץ כעומד הוא בכל חד וחד: **אלא אי פלגין צפרוץ כעומד פלגין**. דלרצין דנקט אצבע ומחצה מכאן ואצבע ריוח צאמצע וממעט ליה לפרוץ מעומד שצדד אחד לא הוי עומד אלא אס כן כל אחד ואחד מרובה על הפרוץ: **דמהניא צרהצה**. להכשיר רחצ מעשר: **ואמלתרא דמהניא צגוצפה**. להכשיר גבוה מעשרים: **אחנייה**

בב' אכל אם לא תצטרפס לא תמצא מרוח אחד עומד מרובה על הפרוץ, דהני אצבעיים והני אצבעיים אינן. אבל (רבא) [רבין] דאמר אצבע ומחצה מיכן ואצבע ומחצה מיכן ואצבע ריוח באמצע אמר לך אי איכא עומד מרובה על הפרוץ מרוח אחת אין, אבל מב' רוחות לא מצרפי. דאי ס"ד לא פליגי רבין ורב דימי הכי הוה למימר אצבע ושליש מיכן ואצבע ושליש מיכן ואצבע ושליש ריוח באמצע. ודחינן אלא מאי אית לך פליגי, אי הכי רב דימי [הכי איבעיא לוי' למימן] אצבע רב' שלישי אצבע מיכן, ואצבע רב' שלישי מיכן, שהן ג' אצבעות ושליש ואצבעיים רב' שלישי באמצע שהן שלש אצבעות חסר שלישי, שומצא העומד מב' רוחותיו העומד מרובה על הפרוץ [בין] שלישי אצבע. אלא כי פליגי בעומד כפרוץ רב דימי אמר הוי עומד (רבא) [רבין] אמר לא הוי עומד. והרבה מי' אמות אם יש לו צורת הפתח אין צריך למעט

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

מסורת הש"ס

א) [למן טו: סוכה טו.],
ב) [גרי' ה"א"ש רכ' יהודה],
ג) [לחא צבוס משנה ולפיכך],
ד) מלת מן צריך מיקון],
ה) [תוספ' כלס צ"צ סופ"א],
ו) [נצטרין חיתא האטלא ע"ש פי' צצרימות],
ז) [ספ"א: ליה, ו] ר"מ גריס ומבוי עקום כמין ח דלצרכי דלמות לא הוי, ח) [דף טז:].

הגהות הב"ח

א) [תוס' ד"ה עושה וכו' כדפרישית לעיל גבי אי צימר:

מוסף תוספות

א. כמין חז"ת, דמה לי אם יש הפסק גדול בין שני הפתחים של צד רשות הרבים מה לי הפסק קטן.
מוס' ה"א"ש. כיון דהניתי פס ד' באמצעותו, אי"כ המבוי הולך סביב משני צדדין. מוס' ר"פ. ב. לפי שאין דרכן של בריות לסבב כבענין זה כשרוצין ללכת אל הר"ר מצד פתח אחד של מבוי לצד הפתח השני, אלא הולך בירשות עצמו מכאן לכאן, רש"י. ג. דהכי הוה ניחא להו לבני מבוי טפי שלא יקלקל הציבור. כ"כ. רש"י. ד. [בדפרידנין] אמה בחר הכי וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה. שס. ה. תחת העומד, אכל אם הטומאה תחת החלל והטהרה תחת העומד או איפכא אינו מביא טומאה כלל. מוס' ר"פ. דכל טומאה שהיא תחת אוריר לעולם אינו עושה אהל. מיעיבא. ו. כלומר הטהרות שכתנן הארובה טהורות. רש"י. ז. פחות משלשה. חי ה"ן. ח. דא"כ בטלת תורת פותח טפח וחלון המביא את הטומאה. מיעיבא. ט. דלא אמרי אתי אוריא דהאי גיסא ודהאי גיסא אלא באורי דמבוי גופי בלחוד, כיון דמיהיה הוא תשוב לבטולי עומד מוטע שבו, אבל אורי דמבוי גופי ואורי דהוצה לו לא, דאורי דהוצה לו דלא מניה לא חשוב לבטולי עומד דמבוי. רש"י. י. [מן]מעט כו' דאפי' אוריא דלמעלה מהם מצטרף לבטל, כדאמרי' החם אי מוקמת לוי' עילאי אתי אוריא דהאי גיסא ואוריא דהאי גיסא ומבטלי ליה שס. יא. כיון דאורי שלמעלה מן החבילים עד לרקיע חשוב מן, דרשות היחיד עולה עד לרקיע, זה באורין ממש ומצטרף לבטל. שס. יב. שאנו באין לתקנו כדי להכשירו עכשיו, צריך שיהא העומד מרובה על הפרוץ כדי שלא יהא האוריר שמכאן ומכאן מבטלין אותו. שס.

(א) (לעיל ב: 3) [ע"י מוס']
 לקמן יד. ד"ה אשמתיא,
 (ג) לקמן טז: (ד) מנחות לג:
 [ע"ש, (ה) גירסת הערוך
 בערך פאה ב' פאות],
 (ו) [קידושין לב: 1] (ז) [ב"ב
 [מנח: (ח) בס"א: בזמנא
 (ט) ס"א כלאים, (י) [דף ו:
 (כ) [וע"י מוספות קדושין לב:
 ד"ה זקן וכו'],

גליון הש"ם
גמ' רי"א לבלאים התיירו.
עין לקמן דף נג ע"א
תוד"ה חליו:

יִשְׁעָא. י. דבנין אב דיריד
לכל אדם. יִשְׁעָא. י. [ו]
שנעשית צורת הפתח כגדר
לו דין מחיצה אחת. שס. י
ל [ד] יוחנן לית ליה ה
הא דרב וסבר דצורת פתח
מרובה על העמוד. ש

שם לשמות וכן צשיירא ועוד דצשייר
לענין שנת צמפולג דהיינו צ' מחייל
צפירן צהא לימאל רבי יוחנן
רבי יוחנן צצנת לא אי לית ליה דר
מנובה היינו מנצירי רצ דלסק צית
קאמר רבי יוחנן צצנת דלא מהני
פריך. סי' ג"ק. 10. [ד]לא היו מתיירין אלא לבהמתן
כל אחד סגי, וצ"ג הקונטרס. ס. יו. [ו]בדלאים
סומך מכאן זה סומך מכאן, וכשהתחברו שם ד' ק'
ליכא למימר דהא דקאמר בשבת לא דהיינו משום ד'
רב, וכיון דלית ליה הא דרב כ"ש דלית ליה הא דר
ביתא משער כ"ש דלית ליה הא דר יוסף וית
א. [ב]אם צ"ל סומך ר' יוחנן אי לא דרבי יוסף

אין להחזיר כמו בחזר שמון
ד' מתיאות לענין שבת ה
בית לא דב' מתיאות אין לי
לדחור בית מעשר לא מהנ
מעשר³ אלא לזו צדקה
דמ הפחם משום שדרון מר

בלא תיקרה אלא קנה מיכן וקנה מיכן, והאמר רב חסדא צורת הפתח שעשאה מן הצד לא תהא כזו, וקנה מיכן וקנה אחר עליוהו, וכי איהו נאנח צורת הפתח מעליה היא, ואם דור א"י יותנן אבל לא לשבת, אלא כגון שיש בפחותו רוח מעשר, וא"י יותנן א"פ שיש שם פתחו דרוח מעשר לא עשה כלום, ש"ד יותנן רב סבורי לא דאמר הורחב מעשר אלא דתן קנה על גביהו, ולא עשה הפתח אלא קנה מיכן וקנה מיכן, ודאמר הפתח מן הצד יותנן ותיקרה על גביהו, וברבס דאמר פתח דאמר פתחיה צורת הפתח מן הצד יותנן רב חסדא, ר"ל לית ליה, ובין אטימקא נפליא מן הצד פליגי אמרי איני והאמר

הכלום. אלא לעולם שעשה
הפתיחה עשר אמות אמאי
הפתיחה עשר אמות כיון
: ימעט. ודחינן, לא, לעולם
ד. כלומר יש לו מזוזות מן
עשה כלום, ר' יוחנן אית
משום ר' יהודה בן חנינא

עירובין דף י' ע"א

חצר ניתרת בפס אחד

חצר

חצר

פס חצר

פס חצר

מבוי

לחי המושך עם דפנו של מבוי פחות מד' אמות נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי, ד' אמות נידון משום מבוי ואסור להשתמש בכולו.
לפירוש רש"י

לחי המושך עם דפנו של מבוי פחות מד' אמות נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי, ד' אמות נידון משום מבוי ואסור להשתמש בכולו.
לפי' הרא"ש

עירובין דף י' ע"ב

שו"ע סימן שס"ג סעיף ל"ג

5251 | כל הזכויות שמורות

”עושה פס גבוה עשרה במשך ארבע אמות ומעמידו לארכו של מבוי”

[נכתב הרשב"א בעבוה"ק (ש"ב פ"ב) שצריך שיהיה בכל צד בתים וחצירות פתוחים לתוכו, וכ"כ בשו"ע סי' שס"ג סעי' ל"ג]

מבוי שהוא רחב חמש עשרה אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס שלש אמות

עירובין דף י' ע"ב

תוס' ד"ה ועושה פס שלש אמות
משנ"ב סי' שס"ג ס"ק קמ"ו

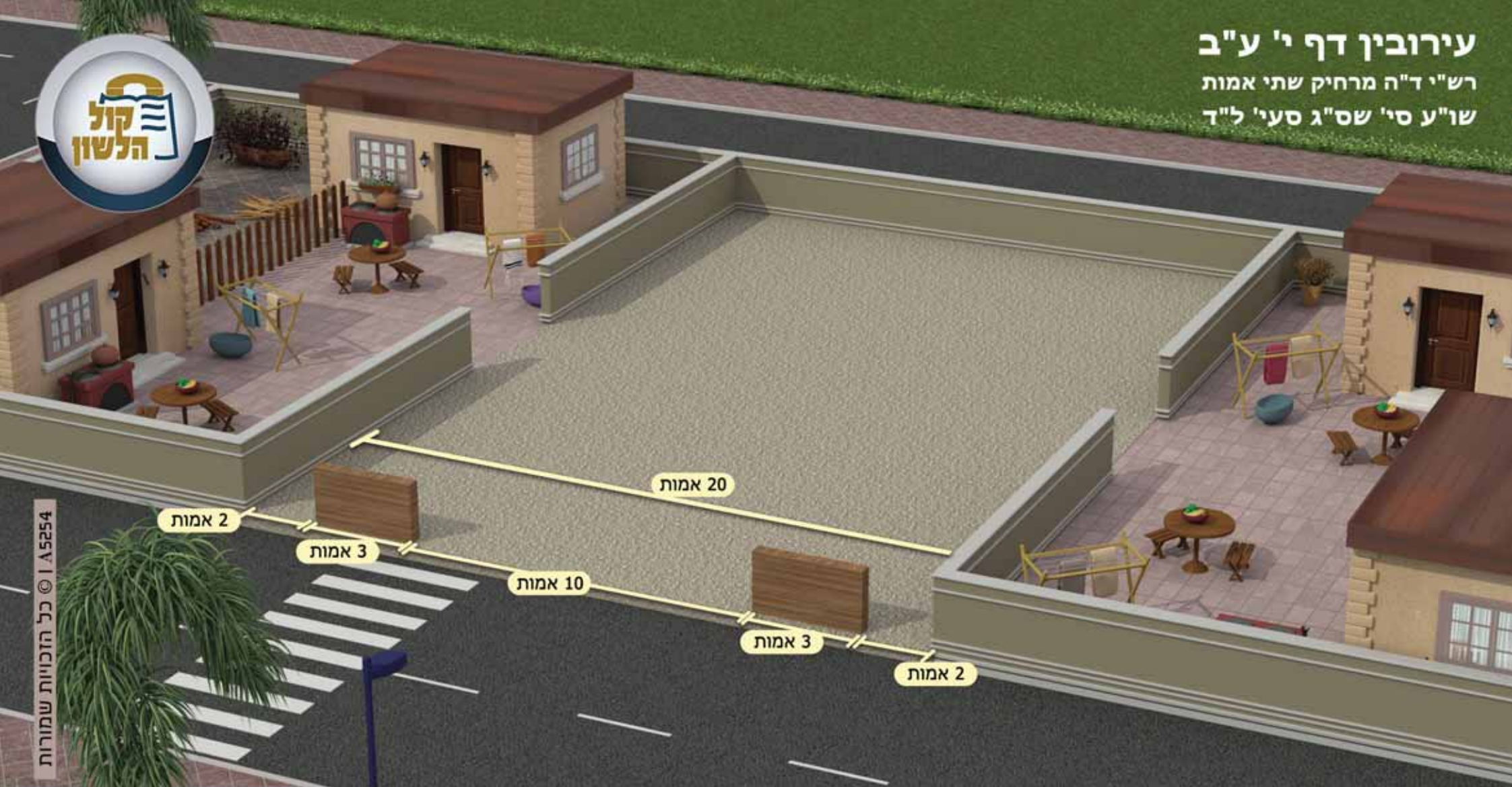
וצריך לחי אחר

עירובין דף י' ע"ב

רש"י ד"ה מרחיק שתי אמות

שו"ע סי' שס"ג סעי' ל"ד

והיכא דהוי רוחב כ' יעשה כן אף לצד השני

עירובין דף י' ע"ב

רש"י ד"ה מרחיק שתי אמות
משנ"ב סימן שס"ג ס"ק קמ"ז

55255 | כל הזכויות שמורות

או יעשה פס שש אמות וירחיק ד' אמות

עירובין דף י' ע"ב

תוס' ד"ה עושה פס

שו"ע סי' שס"ג סעיף ל"ג

כל הזכויות שמורות © 2015 | 5256

אי איכא מראש הפס וכו' יותר מעשר צריך למבוי זה צורת הפתח

עירובין דף י' ע"ב

תוס' ד"ה עושה

לחי

רשות הרבים

מבוי

דלת

רשות הרבים

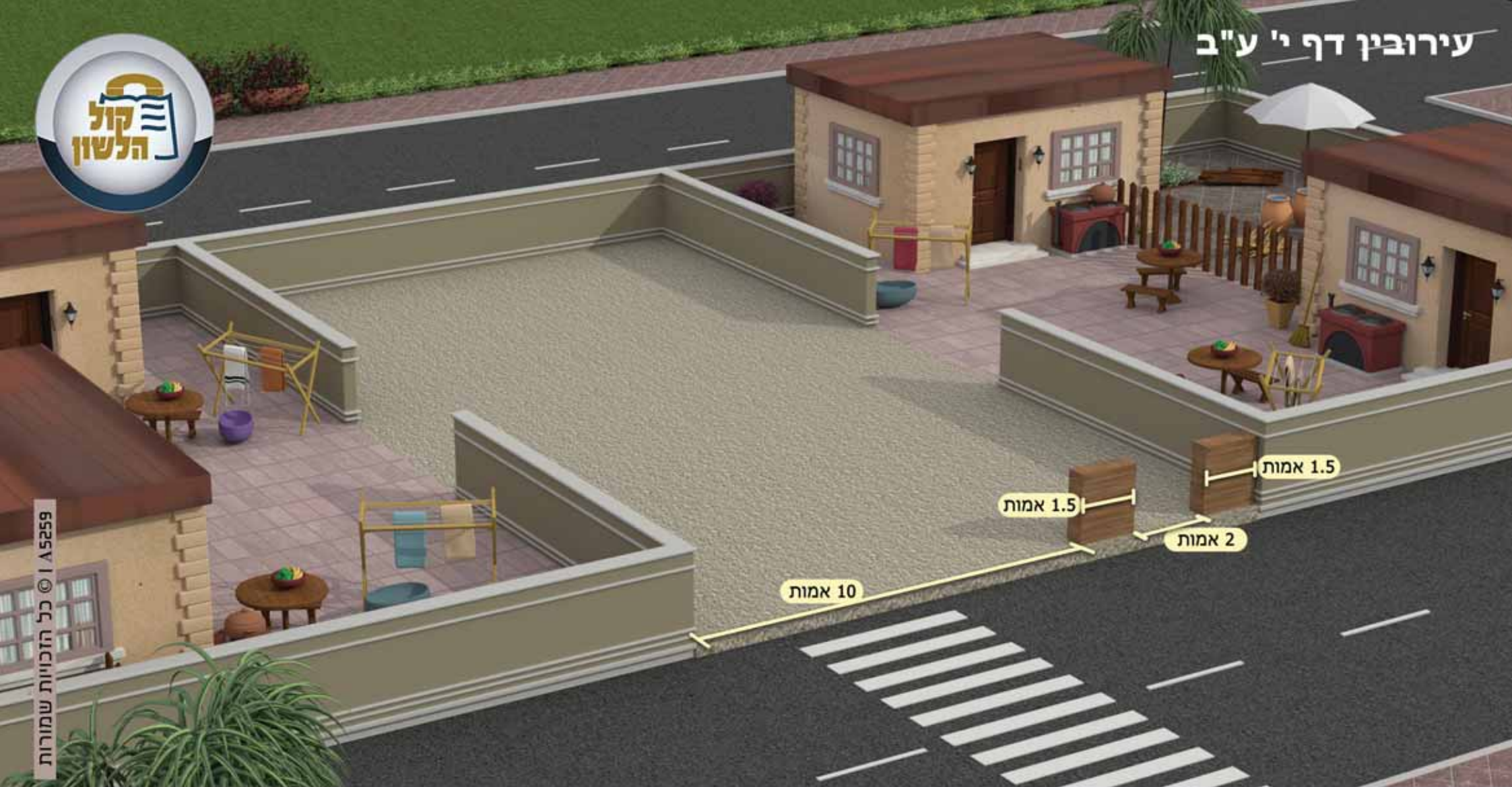
מבוי

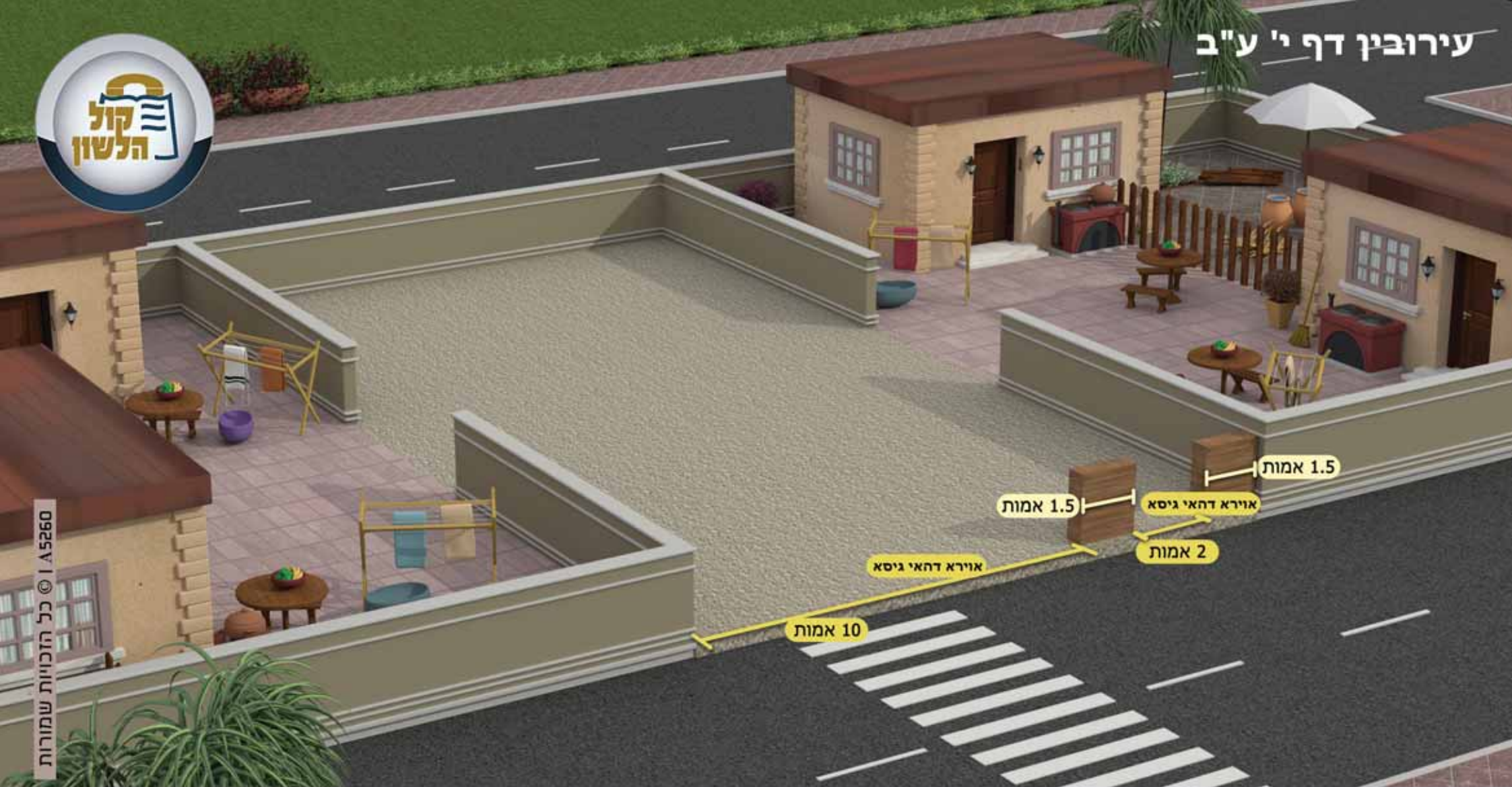
דלת

רשות הרבים

כל הזכויות שמורות © 15257

או יפרש שהוא מפולש משלש רוחות ובאמצע עקום.

תורומה שוויאזא לא © 2925V | כל הזכויות שמורות

אמה

אמה

אמה

אמה

אמה

אזכרה

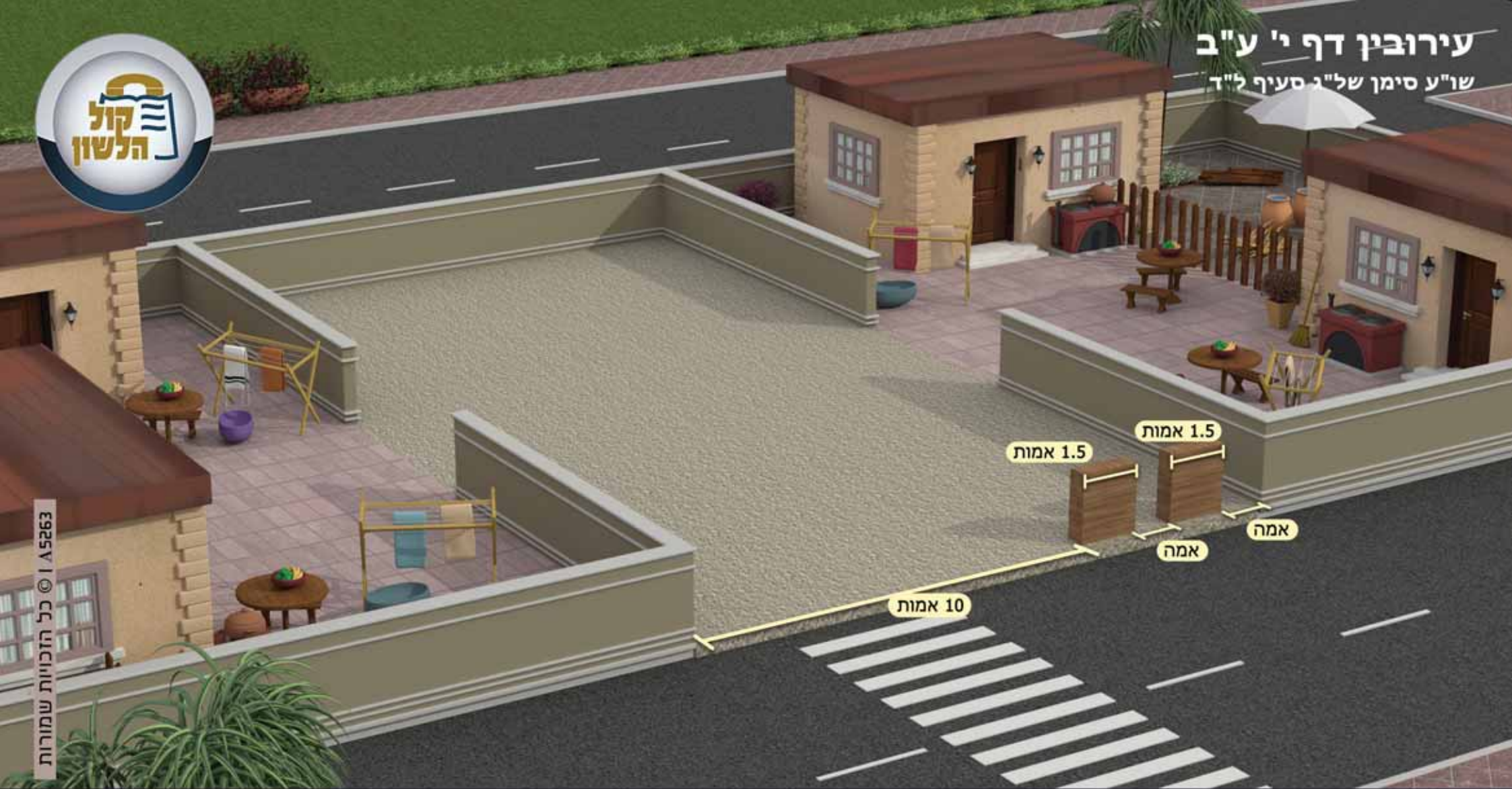
10 אמות

דאתי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטל ליה

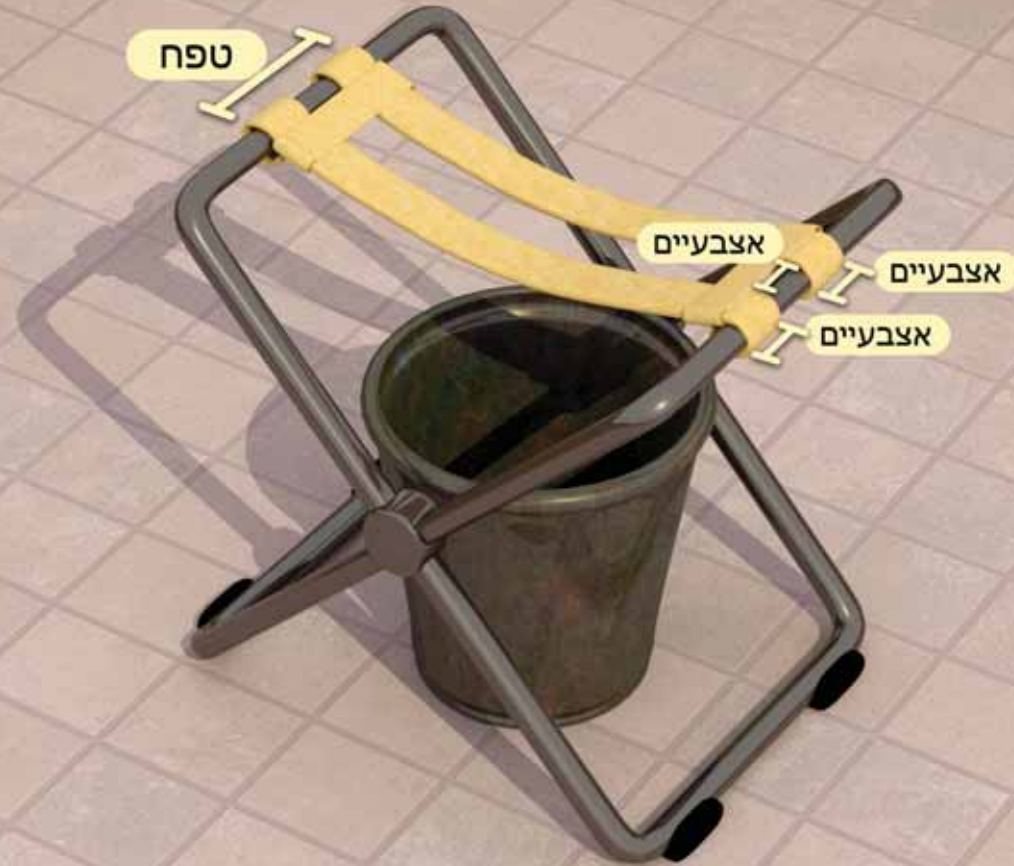

עירובין דף י' ע"ב
שו"ע סימן של"ג סעיף ל"ד

כל הזכויות שמורות | © 15263

וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה

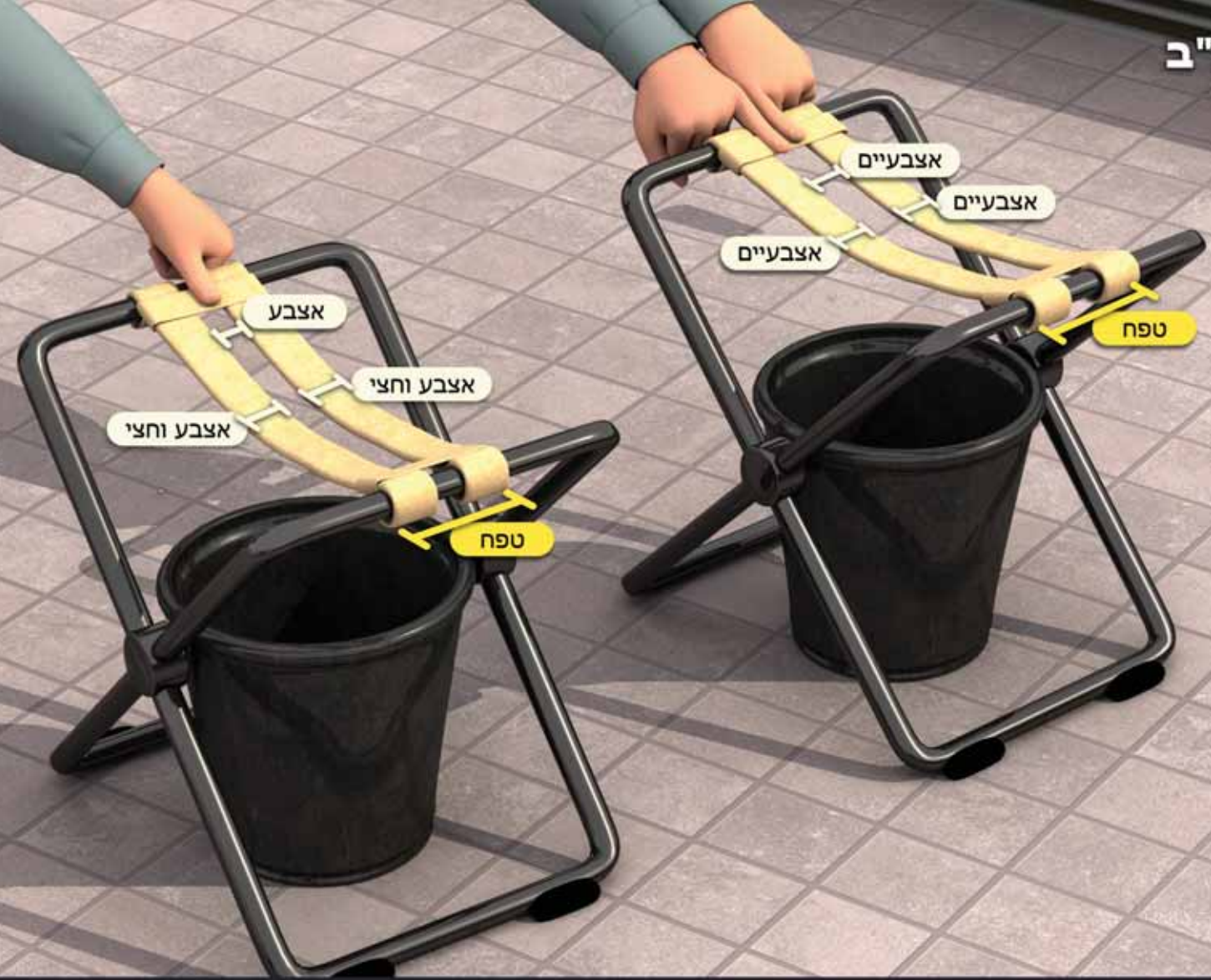

עור העסלא וחלל שלו מצטרפין בטפח וכו' אצבעיים מכאן ואצבעיים מכאן ואצבעיים ריוח באמצע

כי אתא רבין אמר אצבע ומחצה מכאן ואצבע ומחצה מכאן ואצבע ריוח באמצע

עירובין דף י' ע"ב

הא ברברבתא הא בזוטרתא ולא פליגין

אצבע ושליש מכאן ואצבע ושליש מכאן ואצבע ושליש ריוח באמצע

עירובין דף י' ע"ב

אצבעיים ושתי שלישי

אצבע ושתי שלישי

אצבע ושתי שלישי

טפח

אצבע ושני שלישים מכאן ואצבע ושני שלישים מכאן ואצבעיים ושני שלישים ריוח באמצע